en udpræget partipolitisk Tale af nogen Art, og, sagde han, han kunde med saa meget større Lethed afgive dette Løfte, som „jeg ikke kan regne mig til noget af de nu eksisterende politiske Partier i vort Land". Det er da ogsaa ganske givet, at ingen, der har det mindste Kendskab til Friherre Marks von Würtembergs politiske Personlighed, vil mistænke ham for at gaa partipolitiske Ærinder, naar han tager Ordet i et saa fremtrædende Spørgsmaal som dette.

I denne Tale var han inde paa en Vurdering af Urotegnene og de modstaaende Tegn i Europa, og han fandt mange Aarsager til Bekymring. Han henviste bl. a. til de ofte meget tilspidsede Spørgsmaal om de nationale Minoriteter. Der var jo opstaaet nye Nationalstater under Versailles-Freden og de andre Fredsslutninger, der fulgte efter denne, og mange af disse kunde han hilse med Glæde, men andre rummede utvivlsomt betydelige Spirer til Forviklinger i Europa. Mange Steder manifesterede meget store Mindretal Ønsker om at komme bort fra det Fremmedherredømme, under hvilket de levede, og tilbage til den Stat, det Fædreland, som de følte sig knyttet til.

En anden Omstændighed, der vækker Bekymring, naar man ser ud over det nuværende Europa, er den maalbevidste Propaganda for en samfundsomstyrtende Verdensrevolution, der drives fra Sovjetrusland, og om hvilket det herostratisk berømte Sinoviev-Brev under den nys afsluttede engelske Valgkampagne er et saa talende Vidnesbyrd. Man kan endvidere minde om, at der utvivlsomt er ved at forberede sig stadig betydeligere Kampe om de koloniale Interesser, og der er sikkert ikke Spor af Tvivl om, at dette Spørgsmaal vil blive mere og mere aktuelt.

Saa kan man jo spørge, om der overfor alle disse forskellige Urotegn i Europa ikke ogsaa findes Tegn, som peger i den absolut modstaaende Retning. Er der da slet ingen Lyspunkter i dette Billede? Jo, visseligen mener jeg, at der er Lyspunkter, ellers vilde det være fuldkommen haabløst at arbejde ud fra de Synspunkter for Fred og fredelig Afgørelse af Tvistighederne Folkene imellem, som vi, hvad man saa end vil sige, alle er enige om at arbejde for herhjemme i Danmark. Der *er* lysere Punkter. Der er et Moment som den almindelige Krigstræthed, som sikkert er en meget væsentlig og vigtig Faktor, og som en rum Tid vil gøre sig gældende som saadan. Der er et Moment som det økonomiske Samvirke, som vil være en Nødvendighed, hvis denne Verdensdel skal kunne genrejses, og der er ikke mindst en Bevidsthed om — det tror jeg, alle ærede Medlemmer vil være enige med mig i —, at en kommende stor europæisk Krig i Virkeligheden vilde faa totalt ødelæggende Virkninger for hele Occidentens, for hele Europas Kultur. En stor ny europæisk Krig vilde utvivlsomt betyde hele den occidentalske Kulturs Undergang og Sammenbrud, og derfor er det en ikke alene national, men selvfølgelig ogsaa international Pligt, at vi arbejder i saa udstrakt Grad som muligt for at sætte den fredelige Afgørelse i Stedet for Afgørelsen ved Vaabnene.

Man vilde kunne henpege paa saa konkrete Fremskridt i de sidste Maaneder som London-Konferencen og den Overenskomst, der dèr er blevet truffet mellem Tyskland og de allierede Magter angaaende det tyske Skadeserstatningsspørgsmaal. Fremtiden maa vise, i hvilket Omfang de Forhaabninger, man knytter hertil, vil svare til Virkeligheden. Jeg er enig med den nys afgaaede svenske Udenrigsminister i, at man gør klogt i ikke at spænde Forventningerne for højt. Der er endelig Genève-Protokollen, som vi har talt om ved første Behandling af Finanslovforslaget, og som jeg haaber vi vil faa Anledning til at drøfte her i Rigsdagen, naar Betænkningen fra Folkeforbundsdelegationen bliver forelagt for dette høje Ting. Der er Genève-Protokollen med dens utvivlsomt betydelige Fremskridt. Men ingen ved, i hvilket Omfang denne Protokol vil blive folkeretlig gældende Virkelighed. At det amerikanske Præsidentvalg og de britiske Valg i høj Grad har begrænset Udsigten hertil, turde vel være ganske ubestrideligt; at det nuværende konservative Ministerium i England i alle Tilfælde ikke vil kunne acceptere Genève-Protokollen i den vedtagne Form, fremgaar tydeligt af et Interview, Lord Robert Cecil har haft med „Neue Zürcher Zeitung"; der vil aabenbart blive fremsat en hel Række Ændringsforslag, som formentlig vil ramme selve Grundlaget, den væsentlige Kærne i den Protokol, som er vedtaget i Genève, og i alle Tilfælde vil være Forslag, som i høj Grad strider mod den franske kontinentale Opfattelse.

Det er under saadanne Forhold, disse Forslag fremkommer.

Overfor de Linier, jeg her har søgt at ridse op af den nuværende storpolitiske Situation i Europa, har, forekommer det mig, den højtærede Udenrigsminister kun haft nogle vage Ord og Forhaabninger om, at disse Forslag maatte vise Vejen fremad, at de maatte være med til at fremme hele